

ПРОГРАМ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

I. УВОД

Влада ће у 2010. години обезбедити средства у износу до 10 милијарди динара за спровођење Програма за подстицај равномерног регионалног развоја (у даљем тексту: Програм) кроз одобравање кредита преко Фонда за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд).

Основни циљ Програма је покретање производње упошљавањем постојећих капацитета и изградњом нових производних погона, отварање продуктивних нових радних места и смањивање разлика у развијености региона и општина у Републици Србији.

Специфични циљеви Програма су:

- 1) подстицање производње и запошљавања у девастираним подручјима;
- 2) подстицај и развој предузећа и предузетништва у неразвијеним општинама;
- 3) улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама.

Ради остварења циљева постављених Програмом, обезбедиће се средства у висини до 10 милијарди динара, од чега:

- 1) 1,7 милијарди динара преко Министарства економије и регионалног развоја у складу са чланом 7. Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС”, број 107/09), опредељено је да се средства у износу 1.700.000.000,00 динара, усмеравају преко Раздела 17 - Министарство економије и регионалног развоја, функција 474 Вишенаменски развојни пројекти, економска класификација 621 Набавка домаће финансијске имовине - за подстицај и развој предузећа и предузетништва у неразвијеним општинама у Републици Србији, одобравањем кредита преко Фонда. Међусобни односи између Министарства економије и регионалног развоја и Фонда уредиће се уговором о комисиону;

- 2) 5 милијарди динара из средстава Фонда. Управни одбор Фонда донеће одлуку о расподели ових средстава у складу са Програмом;

- 3) 1,8 милијарди динара из повраћаја одобрених кредита од стране Фонда. Управни одбор Фонда донеће одлуку о расподели ових средстава у складу са Програмом;

- 4) 1,5 милијарди динара из средстава предузећа заинтересованих за инвестирање и покретање производње у предузећима која се рехабилитује.

Од укупно обезбеђених средстава до 7 милијарди динара ће бити усмерено на подстицање производње и запошљавања у девастираним подручјима, до милијарде динара ће бити усмерено на подстицај и развој предузећа и предузетништва у неразвијеним општинама и до 2 милијарде динара ће бити усмерено на улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама.

Под недовољно развијеним општинама-јединицама локалне самоуправе у складу са Програмом сматрају се оне чији је степен развијености испод просечног степена развијености у Републици Србији, односно које су разврстане према степену развијености у другу, трећу и четврту групу.

Другу групу чине јединице локалне самоуправе чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека и то: Краљево, Бор, Зајечар, Врање, Лапово, Озаци, Сокобања, Ћуприја, Нови Кнежевац, Кладово, Параћин, Пожега, Шид, Александровац, Лучани, Бачки Петровац, Бач, Лозница, Тител, Топола, Ада, Рума, Нови Бечеј

Трећу групу чине јединице локалне самоуправе чији је степен развијености у распону од 60% до 80% републичког просека, а то су: Нови Пазар, Аранђеловац, Смедеревска Паланка, Ириг, Ковин, Ивањица, Србобран, Ковачица, Мали Иђош, Лесковац, Прокупље, Нова Варош, Рашка, Бољевац, Трстеник, Алексинац, Мајданпек, Баточина, Прибој, Коцељева, Димитровград, Деспотовац, Бајина Башта, Велика Плана, Љиг, Неготин, Ћићевац, Чока, Велико Градиште, Уб, Владимирци, Опово, Богатић, Свилајнац, Жабал, Сечањ

Четврту групу чине јединице локалне самоуправе чији је степен развијености испод 60% републичког просека, а то су: Брус, Књажевац, Петровац, Бела Црква, Алибунар, Сурдулица, Љубовија, Варварин, Дољевац, Рача, Крупањ, Пријеполје, Мионица, Лебане, Власотинце, Бабушница, Кучево, Бујановац, Прешево, Нова Црња, Житиште, Пландиште, Мали Зворник, Владичин Хан, Житорађа, Црна Трава, Блаце, Осечина, Рековац, Медвеђа, Жагубица, Сјеница, Гаџин Хан, Ражањ, Куршумлија, Голубац, Босилеград, Жабари, Кнић, Сврљиг, Бела Паланка, Тутин, Мало Црниће, Трговиште, Бојник, Меровина.

Под девастираним подручјима у смислу Програма сматрају се јединице локалне самоуправе из четврте групе чији је степен развијености испод 50% републичког просека, а то су: Меровина, Бојник, Трговиште, Мало Црниће, Тутин, Бела Паланка, Сврљиг, Кнић, Жабари, Босилеград, Голубац, Куршумлија, Ражањ, Гаџин Хан, Сјеница, Жагубица, Медвеђа, Рековац, Осечина, Блаце, Црна Трава, Житорађа, Владичин Хан, Мали Зворник, Пландиште, Житиште, Нова Црња, Прешево, Бујановац, Кучево, Бабушница, Власотинце, Лебане, Мионица, Пријеполје, Крупањ, Рача, Дољевац, Варварин и Љубовија.

Републички завод за статистику је утврдио које јединице локалне самоуправе су разврстане у другу, трећу и четврту групу према степену развијености, као и које јединице локалне самоуправе спадају у девастирана подручја у складу са Програмом.

II. ПРОГРАМИ

1. ПРОГРАМ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ЗАПОШЉАВАЊА У ДЕВАСТИРАНИМ ПОДРУЧЈИМА

1.1. Основни циљеви

Влада ће у 2010. години обезбедити средства у висини до 7 милијарди динара у циљу стварања услова за подстицање и привлачење нових инвестиција

као и рехабилитовање предузећа, која имају проблеме у пословању, а чије се седиште и организована производња налази на девастираном подручју (у даљем тексту: предузеће).

Циљ ове мере је покретање производње и то било оживљавањем постојећих неангажованих капацитета или инвестицијама у нове погоне који ће повећати запосленост и допринети развоју девастираних подручја.

1.2. Намена кредита

Средства усмеравају се одобравањем кредита преко Фонда у виду дугорочних инвестиционих кредита за изградњу нових објеката, проширење капацитета постојећих објеката (реконструкцију и модернизацију), набавку опреме и кредите за трајна обртна средства за програме улагања на девастираним подручјима.

1.3. Корисници кредита

А) Носилац инвестиције, будући стратешки партнер који је исказао заинтересованост да учествује у економском опоравку предузећа са девастираног подручја, може бити корисник кредита, под условом да испуњава следеће услове:

- 1) да је велико или средње предузеће, које се бави производњом;
- 2) да послује дуже од пет година;
- 3) да има најмање 50 стално запослених;
- 4) да редовно исплаћује зараде запосленима;
- 5) да има „писмо о намерама” које даје приказ могућности учешћа у рехабилитовању предузећа;
- б) да има пословни план.

Б) Кредит може добити и новоформирано предузеће чији су оснивачи: предузеће које има производњу у девастираном подручју и/или предузеће које је заинтересовано за улагање и испуњава услове под А).

В) Корисник кредита може бити предузеће које је реорганизовано у процесу стечаја, а у чијем програму је предвиђена сарадња са стратешким партнером који испуња услове под А).

План реорганизације предузећа који припрема менаџмент предузећа које се реорганизује, мора да садржи да је једна од мера и узимање кредита по овом Програму, као и да садржи пословни план и списак поверилаца.

Предност при одобравању кредита имаће:

1) предузећа са већим бројем запослених, пројекти-програми који обезбеђују већи број запослених или који обезбеде радна места лицима евидентираним код Националне службе за запошљавање на подручју општине на којој се реализује програм-пројекат;

2) носилац инвестиције који има сопствено учешће у инвестицији;

3) предузећа у чијем програму опоравка учествује јединица локалне самоуправе на чијој територији оно има организовану производњу, путем давања одређених повластица у виду ослобађања од плаћања одређених пореза и такси које она убира у складу са законом или да јединица локалне самоуправе обезбеди

стратешком партнеру предузећа или новом заједничком предузећу додатне олакшице у виду земљишта за проширење производње и сл.

1.4. Критеријуми за одобравање кредита

Основни критеријум за одобравање кредита је тржишна оправданост инвестиција која се проверава оценом могућности ревитализације постојећих капацитета, као и оценом успешности нових инвестиција.

Поред критеријума из става 1. овог пододељка при одобравању кредита примењиваће се и следећи критеријуми:

- 1) оцена финансијског стања и кредитне способности корисника кредита, односно оснивача новоформираног предузећа за кориснике кредита под А) и Б);
- 2) економска оцена програма за кориснике кредита под А), Б) и В).

1.5. Инструменти обезбеђења кредита

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита и износ гаранција могу бити:

- 1) залога на опреми за производњу која би се куповала из кредита;
- 2) и/или меница дужника;
- 3) и/или меница јемца (уколико постоји јемство другог правног лица);
- 4) и/или меница приступиоца дугу (уколико постоји приступање дугу);
- 5) и/или меница власника дужника;
- 6) и/или гаранција пословне банке или авалирана меница;
- 7) и/или хипотека на непокретностима.

Тржишна вредност инструмената обезбеђења из става 1. овог одељка у односу на вредност кредита и гаранције мора да буде 0,5:1.

Када се као инструмент обезбеђења доставља меница поред менице клијент мора доставити и менично овлашћење.

1.6. Услови за коришћење кредита

Висина каматне стопе на кредите за ове намене износи 2% годишње, фиксно.

Кредити се одобравају на период до осам година, уз период чека од две до три године.

Кредити се одобравају уз примену валутне клаузуле, а до највишег износа исказаног у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан пуштања, који може бити за:

- 1) велико предузеће до 8.000.000,00 евра;
- 2) средње предузеће до 2.000.000,00 евра.

Предузеће које је искористило највиши износ кредита за ове намене не може добити нови кредит те врсте по Програму.

Разврставање предузећа на средња и велика извршено је у складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06 и 111/09).

Фонд прати и контролише да ли је корисник кредита остварио право на кредит до утврђених износа, да ли је пројекат-програм довео до остварења планираног обима запошљавања, а контролу наменског коришћења кредита врши Пореска управа.

1.7. Завршна одредба

Влада ће уредбом дефинисати услове и критеријуме коришћења средстава за реализацију ових кредита.

Спровођење овог програма надзире Министарство економије и регионалног развоја.

Фонд ће квартално извештавати Министарство економије и регионалног развоја о реализацији овог програма.

Министарство економије и регионалног развоја ће квартално извештавати Владу о реализацији овог програма.

2. ПРОГРАМ ЗА ПОДСТИЦАЈ И РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА У НЕРАЗВИЈЕНИМ ОПШТИНАМА

2.1. Основни циљеви

У 2010. години, Влада ће у неразвијеним општинама Републике Србије, преко Фонда реализовати следеће циљеве:

- подстицање равномерног регионалног развоја, кроз подстицање пословања правних лица и предузетника;
- подстицање конкурентности и ликвидности привреде;
- подстицање запошљавања.

Влада ће у 2010. години за ову намену обезбедити средства у висини до једне милијарде динара.

Средства су намењена за:

1) изградњу нових објеката, проширење капацитета постојећих објеката (реконструкцију и модернизацију), набавку опреме и кредите за трајна обртна средства, за пројекте из области: индустрије, прерађивачких капацитета у пољопривреди и сектору услуга на подручју општина које припадају трећој и четвртој групи;

2) проширење пословања постојећих самосталних радњи - кредити за финансирање проширења делатности.

Право на коришћење ових средстава имаће правна лица – привредна друштва и предузетници на подручју Републике Србије.

Средства се могу користити за подстицај развоја предузећа и предузетништва на подручју јединице локалне самоуправе које су разврстане у трећу и четврту групу.

Средства се не могу користити за:

- 1) кредитирање примарне пољопривредне производње;
- 2) кредитирање инфраструктуре;
- 3) производњу и продају оружја и војне опреме;

- 4) организовање игара на срећу, лутрија и сличних делатности;
- 5) за производњу и промет било ког производа, или активности, које се према домаћим прописима, или међународним конвенцијама и споразумима, сматрају забрањеним.

2.2. Критеријуми за оцену програма

Средства ће се одобравати у виду дугорочних кредита и издавања гаранција од стране Фонда.

Основни критеријум за одобравање кредита и/или издавање гаранција је оцена пословних идеја и планова потенцијалних корисника кредита или гаранција, при чему ће предност имати програми у којима корисници учествују са сопственим средствима и/или који обезбеде радна места лицима евидентираним код Националне службе за запошљавање на подручју општине на којој се реализује уредба.

Поред критеријума из става 2. овог одељка одобравању кредита примењиваће се и следећи критеријуми:

- 1) оцена финансијског стања и кредитне способности корисника кредита;
- 2) економска оцена програма.

Поред економских критеријума, висину кредита одредиће и квалитет инструмената обезбеђења кредита.

2.3. Услови за коришћење средстава Фонда

Кредити и гаранције Фонда ће се одобравати правним лицима и предузетницима регистрованим у Агенцији за привредне регистре.

Висину кредита и износ гаранције Фонда одређују следећи елементи:

- 1) кредитна способност и бонитет правног лица и предузетника;
- 2) оцена програма;
- 3) квалитет инструмената обезбеђења кредита.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита и измирења обавеза по гаранцијама су:

- 1) меница дужника;
- 2) и/или меница јемца (уколико постоји јемство другог правног лица);
- 3) и/или меница приступиоца дугу (уколико постоји приступање дугу);
- 4) и/или меница власника дужника;
- 5) и/или хипотека првог реда на непокретностима
- 6) и/или залога на опреми;
- 7) и/или залога на акцијама предузећа која се континуирано котирају на Београдској берзи;
- 8) и/или залога на обвезницама старе девизне штедње;
- 9) и/или цесија потраживања државних институција и предузећа (када је обавеза плаћања настала);
- 10) и/или гаранција пословне банке или авалирана меница.

Тржишна вредност инструмената обезбеђења из става 1. овог члана у односу на вредност кредита и гаранције мора да буде 1:1.

Када се као инструмент обезбеђења доставља меница поред менице клијент мора доставити и менично овлашћење.

2.4. Услови кредита и издавање гаранција

2.4.1. Одобравање кредита

Кредити за изградњу, реконструкцију, модернизацију и набавку опреме ће се одобравати са роком отплате до пет година и периодом чека до једне године.

Кредити за трајна обртна средства ће се одобравати са роком отплате до 2 године и периодом чека до девет месеци.

Кредити за предузетнике ће се одобравати са роком отплате до 4 године и периодом чека до једне године.

У предрачунску вредност улагања прихватају се само нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит.

Кредити се одобравају са валутном клаузулом.

Отплата кредита вршиће се у тромесечним ануитетима.

Износ кредита за правна лица не може бити мањи од 2.000.000,00 динара.

Каматна стопа је:

1) 2,5% годишњем фиксно за улагања на подручју треће групе неразвијености;

2) 2 % на годишње за улагања на подручју четврте групе неразвијености.

2.4.2. Издавање гаранција

За издавање гаранција Фонд ће наплаћивати провизију у висини од 2% годишње од износа који се гарантује.

За гарантовање потраживања са валутном клаузулом за обрачун провизије примениће се валутна клаузула.

2.5. Кредитирање предузетника

Максимални износ кредита за предузетнике износи 3.000.000,00 динара, а минимални 500.000,00 динара.

Сви услови кредита и инструменти обезбеђења који су дати за дугорочне кредите примењиваће се и за предузетнике.

2.6. Завршна одредба

Влада ће уредбом дефинисати услове и критеријуме коришћења средстава за реализацију ових кредита.

Међусобни односи између Министарства економије и регионалног развоја и Фонда уређују се уговором о комисиону.

Спровођење овог програма надзире Министарство економије и регионалног развоја.

Фонд ће квартално извештавати Министарство економије и регионалног развоја о реализацији овог програма.

Министарство економије и регионалног развоја ће квартално извештавати Владу о реализацији овог програма.

3. ПРОГРАМ ЗА УЛАГАЊЕ У РАДНО ИНТЕНЗИВНЕ ГРАНЕ ПРАРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ У НЕДОВОЉНО РАЗВИЈЕНИМ ОПШТИНАМА

3.1. Основни циљеви

У 2010. години, Влада ће у недовољно развијеним општинама Републике Србије, преко Фонда реализовати следеће циљеве:

- 1) подстицање равномерног регионалног развоја, кроз подстицање пословања правних лица и предузетника;
- 2) подстицање конкурентности и ликвидности привреде;
- 3) подстицање запошљавања.

Влада ће у 2010. години за ову намену обезбедити средства у висини до две милијарде динара.

Средства су намењена за: изградњу нових објеката, проширење капацитета постојећих објеката (реконструкцију и модернизацију), набавку опреме и кредите за трајна обртна средства, за пројекте у радно интензивним гранама прерађивачке индустрије на подручјима општина друге, треће и четврте групе.

Право на коришћење ових средстава имаће правна лица – привредна друштва и предузетници на подручју Републике Србије.

У радно интензивне гране прерађивачке индустрије спадају:

- 1) производња одевних предмета и крзна;
- 2) производња коже и предмета од коже, обуће;
- 3) прерада и производња од дрвета и плуте;
- 4) производња производа од осталих минерала;
- 5) производња металних производа, осим машина;
- 6) производња осталих машина и уређаја;
- 7) производња канцеларијских и рачунских машина;
- 8) производња прецизних и оптичких инструмената;
- 9) производња осталих саобраћајних средстава;
- 10) производња намештаја и сл. производа;
- 11) производња у аутомобилској индустрији;
- 12) производња у електронској индустрији.

Средства за улагања у радно интензивне гране прерађивачке индустрије могу се користити за улагања на подручју јединица локалне самоуправе које су разврстане у другу, трећу и четврту групу.

Средства се не могу користити за:

- 1) кредитирање примарне пољопривредне производње;
- 2) кредитирање инфраструктуре;
- 3) производњу и продају оружја и војне опреме;
- 4) организовање игара на срећу, лутрија и сличних делатности;

5) за производњу и промет било ког производа, или активности, које се према домаћим прописима, или међународним конвенцијама и споразумима, сматрају забрањеним.

3.2. Критеријуми за оцену програма

Средства ће се одобравати у виду дугорочних кредита и издавања гаранција од стране Фонда.

Основни критеријум за одобравање кредита и/или издавање гаранција је оцена пословних идеја и планова потенцијалних корисника кредита или гаранција, при чему ће предност имати програми у којима корисници учествују са сопственим средствима и/или који обезбеде радна места лицима евидентираним код Националне службе за запошљавање на подручју општине на којој се реализује ова уредба.

Поред критеријума из става 2. овог поделеља при одобравању кредита примењиваће се и следећи критеријуми:

- 1) оцена финансијског стања и кредитне способности корисника кредита;
- 2) економска оцена програма.

Поред економских критеријума, висину кредита одредиће и квалитет инструмената обезбеђења кредита.

3.3. Услови за коришћење средстава Фонда

Кредити и гаранције Фонда ће се одобравати правним лицима и предузетницима регистрованим у Агенцији за привредне регистре.

Висину кредита и износ гаранције Фонда одређују следећи елементи:

- 1) кредитна способност и бонитет правног лица и предузетника;
- 2) оцена програма;
- 3) квалитет инструмената обезбеђења кредита.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита и измирења обавеза по гаранцијама су:

- 1) меница дужника;
- 2) и/или меница јемца (уколико постоји јемство другог правног лица);
- 3) и/или меница приступиоца дуга (уколико постоји приступање дугу);
- 4) и/или меница власника дужника;
- 5) и/или хипотека првог реда на непокретностима;
- 6) и/или залога на опреми;
- 7) и/или залога на акцијама предузећа која се континуирано котирају на Београдској берзи;
- 8) и/или залога на обвезницама старе девизне штедње;
- 9) и/или цесија потраживања државних институција и предузећа (када је обавеза плаћања настала);
- 10) и/или гаранција пословне банке или авалирана меница.

Тржишна вредност инструмената обезбеђења из става 1. овог поделеља у односу на вредност кредита и гаранције мора да буде 0,5:1.

Када се као инструмент обезбеђења доставља меница поред менице клијент мора доставити и менично овлашћење.

3.4. Услови кредита и издавање гаранција

3.4.1. Одобравање кредита

Кредити за изградњу, реконструкцију, модернизацију и набавку опреме ће се одобравати са роком отплате до пет година и периодом чека до једне године.

Кредити за трајна обртна средства ће се одобравати са роком отплате до 2 године и периодом чека до девет месеци.

Кредити за предузетнике ће се одобравати са роком отплате до 4 године и периодом чека до једне године.

У предрачунску вредност улагања прихватају се само нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит.

Кредити се одобравају са валутном клаузулом.

Отплата кредита вршиће се у тромесечним ануитетима.

Износ кредита за правна лица не може бити мањи од 2.000.000,00 динара.

Каматна стопа је:

- 1) 3,5% годишње фиксно за улагања у радно интензивне гране на подручју општина-јединица локалне самоуправе друге групе неразвијености;
- 2) 2,5% годишњем фиксно за улагања на подручју треће групе неразвијености;
- 3) 2 % на годишње за улагања на подручју четврте групе неразвијености.

3.4.2. Издавање гаранција

За издавање гаранција Фонд ће наплаћивати провизију у висини од 2% годишње од износа који се гарантује.

За гарантовање потраживања са валутном клаузулом за обрачун провизије примениће се валутна клаузула.

3.5. Кредитирање предузетника

Максимални износ кредита за предузетнике износи 3.000.000,00 динара, а минимални 500.000,00 динара.

Сви услови кредита и инструменти обезбеђења који су дати за дугорочне кредите примењиваће се и за предузетнике.

3.6. Завршна одредба

Влада ће уредбом дефинисати услове и критеријуме коришћења средстава за реализацију ових кредита.

Спровођење овог програма надзире Министарство економије и регионалног развоја.

Фонд ће квартално извештавати Министарство економије и регионалног развоја о реализацији овог програма.

Министарство економије и регионалног развоја ће квартално извештавати Владу о реализацији овог програма.